

.....g.....a.....

๑. ชื่อ-สกุล นายชวลิต ศรีวิจิ

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๗ ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา	ระดับประถมศึกษา	โรงเรียนบ้านห้วยห้าง
	ระดับมัธยมศึกษา	โรงเรียนแม่ตื่นวิทยาคม
	ระดับปริญญาตรี	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ อาชีพทำสวน (ลำไย)

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๒๒๙,๐๐๐ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ลำไย

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๑ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

ศาลาและแปลงเรียนรู้เป็นสวนลำไยคุณภาพเป็นพื้นที่ปลูกลำไยคุณภาพ

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๕ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
๒. การหมักดิน
๓. การจัดการภายในสวนลำไย
๔. เทคนิคการใช้สารโปแตสเซียมคลอไรด์
๕. การดูแลลำไยหลังการเก็บเกี่ยว

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๑.๑ การลดต้นทุนการผลิต
- ๔.๑.๒ การปรับปรุงบำรุงดิน
- ๔.๑.๓ การจัดการโรคและแมลงศัตรูพืช
- ๔.๑.๔ การเพิ่มผลผลิต

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๒.๑ เศรษฐกิจพอเพียง
- ๔.๒.๒. เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๔.๒.๓ เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๔.๓.๑ การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๔.๓.๒ การผลิตฮอร์โมนพืช
- ๔.๓.๓. การผลิตธาตุอาหารพืช

๔.๓.๔ เทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งแบบทรงผาซีหยา

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

เทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งแบบทรงผาซีหยา

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑. เพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคนิคการตัดแต่งกิ่งลำไยแบบทรงผาซีหยาที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ และพันธุ์ลำไย
๒. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการทรงพุ่ม ช่วยให้ต้นลำไยมีการเจริญเติบโตดี ให้ผลผลิต สม่าเสมอ
๓. เพื่อลดปัญหาการออกดอกไม่พร้อมกัน และป้องกันโรคแมลงศัตรูพืชที่มาับทรงพุ่มแน่นทึบ
๔. เพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในแปลงของตนได้อย่างถูกต้องและเห็นผลจริง เนื้อหาหลักสูตร

๑. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับทรงพุ่มลำไยแต่ละแบบ
 ๒. จุดเด่นและข้อดีของการตัดแต่งทรงผาซีหยา
 ๓. การเลือกช่วงเวลาและอุปกรณ์ที่เหมาะสมในการตัดแต่ง
 ๔. เทคนิคการตัดแต่งกิ่งหลัก กิ่งแขนง กิ่งอ่อน และกิ่งกระโดง
 ๕. การดูแลหลังการตัดแต่ง เช่น การใส่ปุ๋ย การให้น้ำ การป้องกันศัตรูพืช
 ๖. กรณีศึกษาเปรียบเทียบผลผลิตระหว่างต้นลำไยที่ตัดแต่งและไม่ตัดแต่ง
- รูปแบบการถ่ายทอดความรู้

ภาคทฤษฎี: บรรยายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ภาคปฏิบัติ: สาธิตในแปลงจริง พร้อมให้ผู้เข้าร่วมได้ฝึกลงมือปฏิบัติจริง

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

๕.๑ เข้าร่วมประชุมระดมความคิดเห็น/เวทีรับฟังปัญหา

๑. เข้าร่วมประชุมระดับอำเภอและจังหวัดเพื่อรวบรวมข้อมูลปัญหาและความต้องการของเกษตรกร

๒. เสนอข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพพื้นที่การเกษตร ปัญหาโรคแมลง ราคาผลผลิต ขาดแคลนน้ำ/แรงงาน

๕.๒ นำเสนอข้อมูลจากพื้นที่จริง

๑. รายงานสถานการณ์ด้านการผลิต การตลาด และแนวโน้มของผลผลิต เช่น ลำไย ข้าวโพด พืชผัก

๒. เสนอแนวทางการแก้ปัญหา เช่น การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบน้ำหยด การอบรมเทคโนโลยีใหม่

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร้งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายชวลิต ศรีวิจิ์ ใช้เวลาเกือบ ๒๐ ปี ในการทำงานภาคเอกชน ก่อนตัดสินใจลาออกจากงาน ในปี ๒๕๕๕ เพื่อกลับมาบ้านเกิดทำสวนลำไยในที่ดินของตนเอง โดยในอดีตที่ผ่านมาทำแบบเดิมๆ ตามวิถีชาวบ้าน ต้นลำไยมีขนาดใหญ่ ต้นสูง ตัดแต่งกิ่งบ้างไม่ตัดบ้าง เพื่อนบ้านใส่ปุ๋ย พ่นยาอะไรก็ใช้ตามนั้น ผลที่ได้คือ ลำไยติดผลบ้างไม่ติดบ้าง ต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตลำไยได้น้อย ลูกเล็ก ราคาไม่สูง ได้กำไรน้อย หรือบางปีแทบไม่ได้อะไรเลย ต่อมาเกิดการเรียนรู้ศึกษาด้วยตัวเองและเริ่มเข้าอบรมกับหน่วยงานภาครัฐ เกิดการลองผิดลองถูก และตัดสินใจปรับเปลี่ยนวิธีการดูแลลำไยที่มีอยู่ ๒๔๕ ต้น เกิดแนวความคิดการทำลำไยคุณภาพเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ ตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ เป็นต้นมา

จุดเปลี่ยนในการพัฒนาตนเองและความคิดริเริ่มสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ คือการที่ได้เข้าร่วมอบรมกับกรมส่งเสริมการเกษตรและได้รับเลือกให้เป็น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอทุ่งหัวช้าง

การได้รับเลือกเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอทุ่งหัวช้าง ได้จุดประกายความคิดการเป็นต้นแบบให้เกษตรกร ในเรื่องการผลิตลำไยคุณภาพ แนวคิดที่มาพร้อมความตั้งใจที่จะลดต้นทุนการผลิตและการเพิ่มผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

๑. ผลผลิตทางการเกษตรไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับปัจจัยธรรมชาติ เช่น ฝนตกไม่ตามฤดูกาล ภัยแล้ง น้ำท่วม โรคและแมลงศัตรูพืชระบาดบ่อยครั้ง ส่งผลให้ผลผลิตเสียหาย

๒. ต้นทุนการผลิตสูง เช่น ราคาปุ๋ย สารป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ค่าแรงงานแพงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรบางรายใช้ปัจจัยการผลิตเกินความจำเป็น ทำให้ต้นทุนสูงแต่ได้ผลตอบแทนต่ำ

๓. ปัญหาการขาดความรู้และการเข้าถึงข้อมูล เกษตรกรบางส่วนยังขาดความรู้ทางวิชาการ ข้อมูลตลาด หรือแนวทางการผลิตสมัยใหม่ ขาดการเชื่อมโยงกับหน่วยงานสนับสนุนหรือแหล่งวิจัย

๔. แรงงานภาคเกษตรลดลง แรงงานวัยหนุ่มสาวหันไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมหรือบริการมากขึ้น เกษตรกรมีอายุเฉลี่ยสูง ทำให้การทำเกษตรแบบเดิมยิ่งลำบาก

๕. ตลาดมีการแข่งขันสูงและความต้องการเปลี่ยนแปลงเร็ว ผู้บริโภคต้องการสินค้าคุณภาพดีปลอดภัย มีมาตรฐาน การค้าระหว่างประเทศต้องผ่านมาตรฐาน GAP, GMP, Organic

๖. ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ส่งผลให้ฤดูกาลเพาะปลูกแปรปรวน โรคระบาดใหม่ ๆ เกิดขึ้นบ่อย

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การจัดการดิน น้ำ และอากาศ (ลดปัญหาสิ่งแวดล้อม)

๑.๑ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยพืชสด ลดการสะสมของสารเคมีในดิน พื้นฟูโครงสร้างดินให้โปร่งและอุ้มน้ำได้ดีขึ้น

๑.๒ การตรวจวิเคราะห์ดิน เพื่อวางแผนการใส่ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ลดการใช้สารอาหารเกินความจำเป็น

๑.๓ การจัดการน้ำแบบพอเพียง เช่น การใช้ระบบมินิสปริงเกอร์ ที่ใช้น้ำน้อยแต่มีประสิทธิภาพสูง

๒. การลดต้นทุนการผลิต

๒.๑ การใช้เครื่องจักรกลเกษตร เช่น รถไถเดินตาม เครื่องตัดหญ้า เครื่องพ่นปุ๋ยหรือยาฆ่าแมลงแบบแบตเตอรี่

๒.๒ การปลูกพืชหมุนเวียน ลดปัญหาโรคสะสมในดิน ลดการใช้สารเคมี

๒.๓ การรวมกลุ่มเกษตรกรและจัดการร่วมกัน เช่น การซื้อปัจจัยการผลิตแบบรวมกัน ลดราคาต่อหน่วย

๒.๔ การใช้แอปพลิเคชันเกษตร เช่น แอปพยากรณ์อากาศ วางแผนการเพาะปลูก หรือติดตามราคาตลาด

๓. การลดการระบาดของศัตรูพืช

๓.๑ การใช้ชีวภัณฑ์ป้องกันศัตรูพืช เช่น เชื้อราบีวเวเรีย ไตรโคเดอร์มา

๓.๒ การใช้กับดักแมลง เช่น กับดักแสงไฟหรือกาวดักแมลง ลดการใช้สารเคมี

๓.๓ การปลูกพืชร่วมและพืชไล่แมลง เช่น โหระพา ตะไคร้หอม ช่วยลดการระบาดของศัตรูพืชบางชนิด

๔. การเพิ่มผลผลิต

๔.๑ การใช้ระบบน้ำและปุ๋ยอัตโนมัติ (Fertigation) ให้น้ำและปุ๋ยพร้อมกันในปริมาณเหมาะสม

๔.๒ การตัดแต่งซ่อผลลำไย เพื่อให้ได้ผลลำไยขนาดใหญ่ขึ้นและผลค่อนข้างสม่ำเสมอ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑. เทคโนโลยีการให้น้ำลำไยในระบบท่อผ่านหัวมินิสปริงเกอร์ ทางสวนใช้แหล่งน้ำจากน้ำห้วยและน้ำใต้ดิน โดยจะเอาน้ำมาพักที่สระน้ำในสวน ใช้ระบบ Motor pump ขนาด ๒.๕ นิ้ว ดันน้ำเข้าท่อหลัก ท่อย่อยและกระจายเข้าต้นลำไยอย่างสม่ำเสมอทุกต้น เป็นการจัดการระบบน้ำให้มีการใช้น้ำน้อย สามารถให้ปุ๋ยผ่านระบบน้ำได้ กำหนดเวลาการให้น้ำได้ตามความต้องการของพืช โดยปริมาณน้ำที่ให้ในแต่ละหัวสปริงเกอร์ประมาณ ๓๐๐-๕๐๐ ลิตรต่อชั่วโมง ให้ครั้งละ ๕๐ หัว นาน ๒๐-๒๕ นาที แสดงถึงการประหยัดน้ำแตกต่างจากการให้น้ำแบบปล่อย ประหยัดเวลา และประหยัดค่าแรงงาน

ระบบสปริงเกอร์ภายในสวน

๒. เทคโนโลยีการให้ปุ๋ยผ่านระบบน้ำ สามารถควบคุมและกำหนดเวลาการให้ปุ๋ยได้ตามความต้องการของพืช ลดอัตราการตกค้างของปุ๋ยเนื่องจากการให้น้ำปริมาณน้อย ให้บ่อยครั้ง ตามความต้องการของพืช ประหยัดปุ๋ย ประหยัดแรงงาน

อุปกรณ์จ่ายปุ๋ยผ่านระบบน้ำ

๓. เทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งแบบทรงฝาช้างาย โดยตัดกิ่งที่อยู่กลางทรงพุ่มออกให้หมดเหลือเฉพาะกิ่งที่เจริญในแนวอนไม่เกินต้นละ ๕ กิ่ง จากนั้นจะเกิดใหม่กิ่งขึ้นตามกิ่งหลัก ที่เจริญในแนวอนเรียกกิ่งที่เกิดขึ้นว่า กิ่งกระโดงหรือกิ่งน้ำค้าง ต้องทำการตัดแต่งกิ่งเหล่านี้ออกบางส่วนเพื่อไม่ให้ทรงพุ่มแน่นเกินไป

การตัดแต่งกิ่งลำไยแบบฝาช้างาย

๔. เทคโนโลยีการกระตุ้นให้ลำไยออกดอก การใช้สารโพแทสเซียมคลอเรตในการกระตุ้นการออกดอกของลำไยเริ่มเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลายเมื่อ ๑๐ กว่าปีที่แล้ว และมีการพัฒนาส่วนผสมของสารกระตุ้น อัตราการใช้ วิธีการใช้ เวลาที่ใช้ สิ่งเหล่านี้ถูกพัฒนามาโดยตลอด และเนื่องจากการซื้อสารกระตุ้นการออกดอกสูตรสำเร็จจากท้องตลาดมีราคาค่อนข้างแพง นายชวลิต ศรีวิจิ์ จึงคิดค้นลองผิดลองถูก จนได้สูตรของตนเอง ประหยัดกว่าซื้อสารกระตุ้นสูตรสำเร็จในท้องตลาด และวิธีการที่เหมาะสมกับท้องที่ของตน โดยสูตรของสารกระตุ้นการออกดอกมีส่วนผสมของ โพแทสเซียมคลอเรต ๑๐ กิโลกรัม : โซเดียมคลอเรต ๕ กิโลกรัม : ๑๓-๐-๔๖ ๑ กิโลกรัม : น้ำ ๒๐๐ ลิตร ใช้ราดลงดินใน ๕๐ ต้น และพ่นทางใบ ๑ - ๒ ครั้ง สูตร ไทโอยูเรีย ๑ กิโลกรัม : โซเดียมคลอเรต ๑ กิโลกรัม : ๑๓-๐-๔๖ ๐.๕ กิโลกรัม : น้ำ ๒๐๐ พ่นหลังจากให้ทางราก ๗ -๑๐ วัน

การราดสารกระตุ้นการออกดอกลำไย

การพ่นสารกระตุ้นการออกดอกลำไย

๕. เทคโนโลยีการตัดแต่งข้อผลลำไย การผลิตลำไยให้มีคุณภาพ จะต้องตัดแต่งข้อผลเพื่อไม่ให้ติดผลมากเกินไป โดยคัดข้อผลไว้ให้พอดีกับขนาดของต้น ประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ ข้อ และข้อที่ติดผลเกิน ๖๐ ผลขึ้นไป จะตัดออกประมาณครึ่งข้อ ส่วนมากจะให้เหลือผลประมาณ ๓๕ - ๔๐ ผลต่อข้อ ซึ่งการตัดแต่งข้อผลจะทำให้ได้ผลลำไยที่ขนาดใหญ่ขึ้นและผลค่อนข้างสม่ำเสมอในข้อเดียวกัน ซึ่งตั้งเป้าไว้ว่า ๑ ข้อจะได้ผลลำไยประมาณ ๒ กิโลกรัม ถ้านำไปคูณด้วยจำนวนข้อก็จะได้ผลผลิตต่อต้น และถ้านำไปคูณจำนวนต้นลำไยในพื้นที่ ๑ ไร่ จะทราบปริมาณผลผลิตต่อไร่ ซึ่งสามารถวางแผนการจำหน่ายได้ต่อไป

การตัดแต่งข้อผล

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑. การตัดแต่งกิ่งแบบทรงผาซีหยา

วัตถุประสงค์:

- เพื่อให้แสงแดดส่องถึงได้ทั่วทรงพุ่ม
- ลดความชื้นสะสมและการเกิดโรค
- กระตุ้นการแตกกิ่งใหม่ และเพิ่มประสิทธิภาพการติดดอกออกผล

ขั้นตอนการตัดแต่ง:

๑. กำหนดทรงพุ่ม ให้กิ่งด้านล่างแผ่ออกคล้าย "ฟ้าชีหยา" และยอดกลางโปร่ง
๒. ตัดกิ่งกระโดง กิ่งซ้อน กิ่งแซม และกิ่งแนวตั้ง เพื่อเปิดช่องกลางต้น
๓. ตัดกิ่งที่ไม่ให้ผลหรือเป็นโรคแมลงทำลายออก
๔. บำรุงหลังตัดแต่ง ด้วยปุ๋ยอินทรีย์หรือปุ๋ยสูตรเสริมไนโตรเจน เพื่อส่งเสริมการแตกกิ่งใหม่

๒. การกระตุ้นให้ลำไยออกดอก

วัตถุประสงค์:

- กระตุ้นให้ต้นลำไยเข้าสู่ระยะออกดอกพร้อมกัน และให้ผลผลิตตรงตามฤดูกาล

ขั้นตอนและวิธีการ:

๑. ปลอ่ยให้ต้นพักต้นหลังเก็บเกี่ยว (ประมาณ ๒-๓ เดือน) โดยไม่ให้ปุ๋ยหรือน้ำ
๒. บำรุงต้นให้แข็งแรง ด้วยปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๘-๘ หลังการแตกใบชุดสุดท้าย
๓. งดให้น้ำ ๑๕-๓๐ วัน จนใบมีอาการเหี่ยวเฉา เพื่อให้ต้นเกิดความเครียด
๔. ฉีดพ่นโปแตสเซียมคลอไรด์ ($KClO_3$) ตามอัตราที่แนะนำ (๐.๕-๑.๐% แล้วแต่สภาพดิน)
 - ควรฉีดพ่นในช่วงเช้า ขณะใบเพิ่งแห้งจากน้ำค้าง
 - ต้องตรวจสอบความพร้อมของต้นก่อนฉีด (เช่น ต้องมีใบเปสลาดแล้ว)

๓. การให้ปุ๋ยผ่านระบบน้ำ (Fertigation)

วัตถุประสงค์:

- เพื่อให้น้ำและปุ๋ยอย่างสม่ำเสมอ และแม่นยำตามความต้องการของพืช
- ลดต้นทุนแรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึมของธาตุอาหาร

ขั้นตอนการดำเนินการ:

๑. ติดตั้งระบบน้ำหยดหรือมินิสปริงเกอร์ พร้อมถังผสมปุ๋ยและเครื่องควบคุมอัตราไหล
๒. เตรียมปุ๋ยละลายน้ำ เช่น สูตร ๑๕-๑๕-๑๕, ๑๓-๐-๔๖ หรือปุ๋ยเกล็ดที่ละลายน้ำได้ดี
๓. ปลอ่ยปุ๋ยผ่านระบบน้ำ โดยใช้เวลา ๑๕-๓๐ นาที ขึ้นกับขนาดของแปลง
๔. ควบคุมเวลาและปริมาณ การให้ตามระยะการเจริญเติบโต เช่น
 - ก่อนออกดอก: เพิ่มไนโตรเจน
 - ขณะติดผล: เพิ่มโพแทสเซียม

๔. การตัดแต่งข้อผลลำไย

วัตถุประสงค์:

- เพื่อควบคุมปริมาณผลให้ต้นเลี้ยงได้เต็มที่ ลดการหลุดร่วง และเพิ่มขนาดผล
- ขั้นตอนการตัดแต่ง:

๑. หลังติดผลประมาณ ๒๐-๓๐ วัน ให้ตัดแต่งข้อโดยเลือกเฉพาะข้อที่สมบูรณ์
๒. ใช้กรรไกรตัดข้อผลย่อย เหลือประมาณ ๑/๓ ของข้อเดิม (เหลือผลประมาณ ๑๐๐-๑๒๐ ผล/ข้อ)
๓. ตัดเฉพาะผลที่อยู่ด้านปลายข้อหรือแน่นเกินไป เพื่อลดการเบียดเบียนกันของผล
๔. บำรุงหลังตัดแต่งข้อ ด้วยการให้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๐-๐-๖๐ เพื่อเพิ่มขนาดและรสชาติของผล

๕. การให้น้ำลำไยในระบบท่อผ่านหัวมินิสปริงเกอร์

วัตถุประสงค์:

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอในปริมาณที่พอเหมาะ
- ลดการชะล้างหน้าดินและลดแรงงาน

ขั้นตอนการจัดการน้ำ:

๑. วางระบบท่อหลักและท่อย่อย ให้ครอบคลุมพื้นที่ปลูกแต่ละต้น
๒. ติดตั้งหัวมินิสปริงเกอร์ โดยห่างจากโคนต้นประมาณ ๑-๑.๕ เมตร (รัศมีการพ่นครอบคลุมทรงพุ่ม)

๓. ให้น้ำตามระยะการเจริญเติบโตของต้นลำไย เช่น
- ช่วงพักต้น : ให้น้ำน้อยหรือเว้นระยะ
 - ช่วงกระตุ้นออกดอก : งดน้ำ
 - ช่วงติดผล-ขยายผล : ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ๒-๓ วัน/ครั้ง

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ลำไย พื้นที่ปลูกจำนวน ๑๓-๒-๐ (ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑ ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑) วัว จำนวน ๒ ตัว

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า ลำไย มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑) ลำไย เป็นเงิน ๖,๐๕๐ บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๖,๐๕๐ บาท/ไร่

รายได้ ๑๗,๐๐๐ บาท/ไร่

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ ลำไย

เฉลี่ยรายได้ปีละ ๒๒๐,๐๐๐ บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (เจ้าของแปลง/ประธาน ศพก.)

๑.๑ ได้พัฒนาความรู้ด้านวิชาการและเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัย

๑.๒ สามารถบริหารจัดการแปลงเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดการปุ๋ย น้ำ โรคแมลง

๑.๓ ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้จากการขายผลผลิตและการแปรรูป

๑.๔ มีความภาคภูมิใจในบทบาทผู้นำเกษตรกร และการเป็นต้นแบบให้แก่ผู้อื่น

๑.๕ ได้รับโอกาสในการเรียนรู้ ฝึกงาน และเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ในวงกว้าง

๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น/ผู้มาศึกษาดูงาน

๒.๑ ได้รับความรู้และเทคนิคการเกษตรที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในแปลงของตน

๒.๒ ลดความเสี่ยงในการทำการเกษตร จากการมีที่ปรึกษาใกล้บ้าน

๒.๓ เกิดแรงบันดาลใจและการเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการทำเกษตรแบบเดิมสู่แนวทางใหม่

๒.๔ มีพื้นที่เรียนรู้ที่เข้าถึงง่าย ไม่ต้องเดินทางไกลไปต่างจังหวัด

๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน/พื้นที่

๓.๑ เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกร มีเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาอาชีพ

๓.๒ มีแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรในชุมชนที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน

๓.๓ สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่เกษตรอย่างมีระบบ ด้วยข้อมูล ข้อเท็จจริง และการวางแผนร่วมกับ

หน่วยงานรัฐ

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสีเขียวหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๓.๑.๑ การไม่เผาทำลายเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ในกระบวนการตัดแต่งกิ่งของสวนลำไย และการเก็บเกี่ยวลำไย เกษตรกรมักจะมีการเผาทำลายใบลำไย ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ ฝุ่นควัน แต่ที่สวนคุณชลิต จะมีการนำใบลำไยและเศษวัชพืชมาทำปุ๋ยหมัก เพื่อกลับนำมาใส่ให้กับต้นลำไย

๓.๑.๒ การปรับปรุงบำรุงดิน ทางสวนมีการเลี้ยงวัว เป็นรายได้เสริมและยังได้มูลวัว ใช้ในการทำปุ๋ยหมักใช้เองในสวน ปรับปรุงบำรุงดินและช่วยบำรุงต้นลำไย และเพื่อรักษาสภาพจุลินทรีย์และอินทรีย์วัตถุในดิน โดยใช้ใบลำไยที่ได้มาจากการตัดแต่งกิ่ง และเศษวัชพืชในสวน ร่วมกับ พด.๑ ที่ได้รับจากกรมพัฒนาที่ดินมาเป็นตัวช่วยเร่งปฏิกิริยาการย่อยสลายของใบไม้และมูลวัวให้ทำปฏิกิริยากันเร็วขึ้น เพื่อให้ได้ปุ๋ยหมักที่มีคุณภาพดีโดยไม่มีการเผาใบลำไยและเศษวัชพืช

๓.๑.๓ การป้องกันและรักษาดิน การรักษาความชื้นของดินโดยใช้เศษวัสดุคลุมดิน จะใช้ใบลำไย เพื่อป้องกันหน้าดินแห้งเร็ว และยังเป็น การเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเป็นอย่างดี ทางสวนจะไม่มีการเผาเศษไม้ใบหญ้า เพราะจะเป็นการทำลายอินทรีย์วัตถุในดินและจะทำให้เป็นมลพิษทางอากาศอีกด้วย และเนื่องจากพื้นที่เป็นที่ลาดเอียง จึงมีการปลูกหญ้าแฝกเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อป้องกันการชะล้างของหน้าดิน นอกจากนี้ เนื่องด้วยกรมวิชาการเกษตรได้มีการใช้พื้นที่สวนในการทดลองศึกษาในเรื่อง ต่าง ๆ มีการนำดินไปตรวจอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ทราบว่าคุณภาพของดินเป็นอย่างไรบ้าง มีค่าของดินตามมาตรฐานหรือมากน้อยเพียงใด มีการขาดธาตุอาหารหรือไม่ จึงสามารถแก้ไขปัญหาดินที่ไม่เหมาะสมได้ทันท่วงที

๓.๑.๔ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์ มีการใช้น้ำส้มควันไม้ป้องกันกำจัดโรค และแมลงที่มา
รบกวนลำไย โดยทางสวนคุณวุฒิได้มีการปรับเปลี่ยนทรงพุ่มลำไยจากแบบเดิมมาเป็นทรงฝาช้างายทำให้ได้ไม้ลำไย
จำนวนมากจึงนำกิ่งลำไยเหล่านี้มาเผาถ่านและเก็บน้ำส้มควันไม้ไว้ใช้ในสวนลำไย

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๓.๒.๑ มีการจัดการที่อยู่อาศัย และกิจกรรมการปลูกพืชอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ถูกสุขลักษณะ
และไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม ลักษณะพื้นที่ของสวน จะเป็นพื้นที่ราบเชิงเขา ลักษณะของดินจะเป็นทั้งดินร่วนปนทราย
การทำสวนจะเป็นในรูปแบบระบบไร่ รถทุกชนิดสามารถเข้าได้ทุกแปลง ทั้งนี้ ทางสวนได้มีการปรับปรุงพื้นที่
ตลอดเวลา และมีแนวกันไฟไหม้สวนในหน้าแล้งได้เป็นอย่างดี

๓.๒.๒ ไม่มีการใช้ไม้ไฟในการค้ำยันลำไย เพราะทางสวนมีการตัดแต่งกิ่งทรงฝาช้างายทำให้ลำไยมีต้นเตี้ย
ไม่ต้านลม ทำให้ไม่จำเป็นต้องใช้ไม้ไฟในการค้ำยัน เพราะไม้ไม่ต้องตัดมาจากป่า จึงไม่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมทั้ง
ทางตรงและทางอ้อม

๓.๒.๓ ลดการใช้พลังงาน ทางสวนคุณวุฒิมีการเลี้ยงวัวเพื่อให้วัวกินหญ้าวัชพืชในสวนลำไย ทำให้ไม่
ต้องใช้น้ำมันในเครื่องตัดหญ้า เป็นการลดการใช้เชื้อเพลิงพลังงาน ไม่ทำให้เกิดมลพิษ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูล
พื้นฐานด้านการเกษตรในพื้นที่อย่างชัดเจน เช่น สภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่มีผลต่อการเพาะปลูก ประเภท
ของดิน แหล่งน้ำ และข้อจำกัดทางทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการผลิต เช่น โรคพืช ศัตรูพืช
ราคาผลผลิตตกต่ำ ความรู้พื้นฐานเหล่านี้ได้นำมาใช้วางแผนและพัฒนากิจกรรมของ ศพก. ให้เหมาะสมกับบริบท
ของพื้นที่ เช่น การปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจริง การให้คำแนะนำรายการณแบบ
เฉพาะเจาะจงแก่เกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

๑. เป็นจุดอบรมและศึกษาดูงานด้านการเกษตร

- เปิดให้บริการเป็นสถานที่ศึกษาดูงานของ เกษตรกรรายบุคคล, กลุ่มเกษตรกร, แปลงใหญ่, รวมถึง ศูนย์
เครือข่าย ศพก.
- เน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติจริงในพื้นที่ เช่น การตัดแต่งกิ่งลำไยแบบทรงฝาช้างาย, การให้ปุ๋ยผ่านระบบน้ำ,
การจัดการแมลงศัตรูพืชโดยชีววิธี ฯลฯ

- มีระบบแปลงสาธิตจริงในพื้นที่ พร้อมเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

๒. เป็นศูนย์ฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี

- จัด หลักสูตรอบรมเชิงวิชาการ ที่ตอบโจทย์การผลิต เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การกระตุ้นลำไยออกดอก การจัดการทรัพยากรน้ำแบบประหยัด
- ถ่ายทอดความรู้โดย วิทยากรเกษตรกรต้นแบบ, เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร และผู้ทรงคุณวุฒิ

๓. สนับสนุนการพัฒนาเครือข่าย

- เชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด
- เป็นศูนย์กลางในการประสานงานกิจกรรมร่วมกับกลุ่มแปลงใหญ่ หน่วยงานรัฐ เอกชน และภาคีเครือข่าย

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่

รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การเป็นที่ปรึกษาด้านการเกษตรในพื้นที่ (รายรายบุคคล/กลุ่ม)

- ศพก. มีบทบาทเป็น “พี่เลี้ยงเกษตรกร” อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะกลุ่มแปลงใหญ่และศูนย์เครือข่าย ศพก.
- ให้คำปรึกษาแบบต่อเนื่องตั้งแต่การวางแผนปลูก → การผลิต → การจัดการผลผลิตหลังเก็บเกี่ยว → การตลาด
- สนับสนุนการใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบน้ำอัจฉริยะ การใช้แอปติดตามสภาพอากาศ หรือระบบแจ้งเตือนศัตรูพืช

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร ศพก. ทำหน้าที่เป็น ศูนย์กลางเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร ทั้งในเชิงนโยบาย เทคนิคการผลิต และการตลาดใช้ หลากหลายช่องทางในการสื่อสาร เช่น กลุ่มไลน์/เฟซบุ๊กเครือข่ายเกษตรกร จัดทำแผ่นพับ และโปสเตอร์สื่อความรู้

การให้บริการด้านวิชาการเกษตร จัดอบรมกลุ่มย่อยในพื้นที่เป้าหมาย เป็นวิทยากรให้กับกลุ่มแปลงใหญ่, กลุ่มอาชีพ, ศูนย์เครือข่าย ศพก. สาธิตในแปลงจริง เช่น การตัดแต่งกิ่งลำไย, การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน, การใช้สารชีวภัณฑ์

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

นายชวลิต ศรีวิจิ ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร ได้เสียสละทรัพยากรส่วนตัว เพื่อช่วยสนับสนุนนโยบายภาครัฐหน่วยงานราชการโดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและ

สหกรณ์ ที่จะให้บริการพี่น้องเกษตรกร ในพื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง ได้มาใช้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม ให้ความรู้ การวิจัย ทดลอง สาธิต นอกจากทรัพยากรแล้วยังถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการทำสวน ลำไย เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้แก่พี่น้องเกษตรกร ทำให้พี่น้องเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ได้นำความรู้ ไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การตัดแต่งกิ่งลำไย เป็นการส่งเสริมการตัดแต่งกิ่งลำไยให้มีต้นเตี้ย บริหารจัดการได้ง่าย การชักนำลำไยออกนอกฤดู ทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิต กระจายผลผลิต

ตัวอย่างเกษตรกรที่นำเทคโนโลยีการผลิตของนายชวลิต ศรีวิจิ์ นำไปปรับใช้ในสวน เช่น นายอนันต์ อุดก้อน ประธานแปลงใหญ่ลำไยตะเคียนปม จากเดิมที่ได้ผลผลิต ๑,๑๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพเกรด AA ๒๕ % A ๔๕ % B ๒๐ % C ๑๐ % หลังจากการนำเทคโนโลยีที่ได้จากสวนแสนไชย เช่น การตัดแต่งกิ่ง ควบคุมทรงพุ่ม การตัดแต่งข้อผล ฮอร์โมน ธาตุอาหารรอง ไปปรับใช้ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็น ๑,๗๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ คุณภาพเกรด AA ๖๐ % A ๒๐ % B ๑๕ % C ๕ % และในด้านต้นทุนการผลิตสามารถลดต้นทุนได้ร้อยละ ๕๐

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก. ทุ่งหัวช้าง มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรระดับพื้นที่ ด้วยการบูรณาการความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาชน และชุมชน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่อย่างแท้จริง

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. การขับเคลื่อนทิศทางการดำเนินงานของศูนย์

- วางแผนและกำหนดแนวทางการดำเนินงานของ ศพก. ให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่
- ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ, อบต., กลุ่มเกษตรกร และหน่วยงานอื่น ๆ

๒. การเป็นผู้นำการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

- ทำหน้าที่เป็นวิทยากรหลักของศูนย์ ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เช่น การตัดแต่งกิ่งลำไยแบบผ่าซีกหยาบ การจัดการน้ำแบบหัวมินิสปริงเกอร์
- ส่งเสริมเกษตรกรให้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงในแปลงเรียนรู้

๓. การบริหารจัดการคณะกรรมการ ศพก. และการมีส่วนร่วมของชุมชน

- เป็นแกนกลางในการประสานงานคณะกรรมการ ศพก. แต่ละฝ่าย เช่น ฝ่ายวิชาการ, ฝ่ายประชาสัมพันธ์, ฝ่ายแปลงเรียนรู้

๔. การเป็นแบบอย่างของผู้นำเกษตรกรในพื้นที่

- เป็นแบบอย่างในการทำเกษตรโดยใช้วิชาการ และนวัตกรรม
- เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาให้กับเกษตรกร ทั้งด้านการผลิต การตลาด และการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว
- เป็นจุดให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และรับฟังปัญหาจากเกษตรกรอย่างใกล้ชิด

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

นายขลิท ศรีวิจิ ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร ได้เสียสละทรัพยากรส่วนตัว เพื่อช่วยสนับสนุนนโยบายภาครัฐหน่วยงานราชการโดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะให้บริการพี่น้องเกษตรกรในพื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง ได้มาใช้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม ให้ความรู้ การวิจัย ทดลอง สาธิต นอกจากทรัพยากรแล้วยังถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการทำสวนลำไย เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้แก่พี่น้องเกษตรกร ทำให้พี่น้องเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ได้นำความรู้ ไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การตัดแต่งกิ่งลำไย เป็นการส่งเสริมการตัดแต่งกิ่งลำไยให้มีต้นเตี้ย บริหารจัดการได้ง่าย การชักนำลำไยออกนอกฤดู ทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิต กระจายผลผลิต

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

สวนนายขลิท ศรีวิจิ เป็นที่ตั้งของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของอำเภอทุ่งหัวช้าง และนายขลิท ศรีวิจิ ยังเป็นอาสาสมัครผู้นำเกษตรกรสาขาต่าง ๆ เป็นเกษตรกรผู้เสียสละประโยชน์เพื่อส่วนรวม และเกียรติประวัติที่ภาคภูมิใจ ดังนี้

- ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอทุ่งหัวช้าง
- ครูบัญชีอาสา ให้กับหน่วยงานสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์
- อาสาสมัครปศุสัตว์
- หมอดินอาสา ช่วยผสมผสานงานร่วมกับกรมพัฒนาที่ดิน
- สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดลำพูน เขตอำเภอทุ่งหัวช้าง

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

นายขลิท ศรีวิจิ ในฐานะประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร ได้เสียสละทรัพยากรส่วนตัว เพื่อช่วยสนับสนุนนโยบายภาครัฐหน่วยงานราชการโดยเฉพาะหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่จะให้บริการพี่น้องเกษตรกรในพื้นที่อำเภอทุ่งหัวช้าง ได้มาใช้บริการ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม ให้ความรู้ การวิจัย ทดลอง สาธิต นอกจากทรัพยากรแล้วยังถ่ายทอดองค์ความรู้ และประสบการณ์ต่าง ๆ ในการทำสวนลำไย เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้แก่พี่น้องเกษตรกร ทำให้พี่น้องเกษตรกรสมาชิกแปลงใหญ่ได้นำความรู้ ไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เช่น การตัดแต่งกิ่งลำไย เป็นการส่งเสริมการตัดแต่งกิ่งลำไยให้มีต้นเตี้ย บริหารจัดการได้ง่าย การชักนำลำไยออกนอกฤดู ทำให้เกษตรกรวางแผนการผลิต กระจายผลผลิต

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ทำเกษตรต้องรู้จักจริง ใช้หลักวิชาการเป็นฐาน เชื่อมั่นว่าความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คือกุญแจสำคัญในการพัฒนาเกษตรกรให้หลุดพ้นจากความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ไม่ยึดติดกับวิธีการเดิม ๆ พร้อมปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่อยู่เสมอ ทำงานด้วยใจ ไม่ใช่แค่หน้าที่ ลงมือทำก่อน แสดงให้เห็นก่อน

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

- ๑.๑. นายปรีชา พรหมนา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๑.๒ นางสาวลัดดาวัลย์ ก้อนทอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
- ๑.๓ นางสาวรุ่งทิวา วิญญายอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ กำหนดเป้าหมายและขอบเขต
- ๒.๒ เตรียมข้อมูลและเอกสาร
- ๒.๓ เก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง
- ๒.๔ วิเคราะห์ข้อมูล
- ๒.๕ สรุปบทเรียน
- ๒.๖ จัดทำรายงาน

โดยเครื่องมือที่ใช้คือ Mind Mapping และ Timeline

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา/อุปสรรคในการดำเนินการถอดบทเรียน

- ๑. ไม่มีเวลาในการถอดบทเรียนอย่างเหมาะสม
- ๒. ขาดข้อมูลหรือหลักฐานประกอบ เช่น ไม่มีภาพกิจกรรม รายงานผล ข้อมูลเชิงสถิติ
- ๓. ไม่มีผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ที่มีทักษะ ทำให้การแลกเปลี่ยนไม่ลื่นไหล หรือเน้นแต่ประเด็นผิวเผิน

ข้อเสนอแนะในการพัฒนากระบวนการถอดบทเรียน

- ๑. วางแผนถอดบทเรียนตั้งแต่ต้นโครงการ ระบุว่าเก็บข้อมูลใด / จากใคร / ใช้วิธีใด มีเวลาสำหรับการสรุปและแลกเปลี่ยนหลังจบกิจกรรม
- ๒. ฝึก/จัดหา Facilitator ที่มีประสบการณ์ เพื่อช่วยดึงประเด็นลึก ๆ และจัดการเวทีแลกเปลี่ยนให้ทุกคนมีส่วนร่วม

ภาคผนวก

ถนน

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลักของศูนย์เครือข่าย	หมู่	ตำบล	โซน	x	y	ชื่อ-สกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์
0	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรทุ่งหัวช้าง	ศพค.หลัก	11	ตะเียนโน้	47	501876	1997792	นายสวัสดิ์ ศรีวีจี	081-8353095
1	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลทุ่งหัวช้าง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	3	ทุ่งหัวช้าง	47	502759	1989580	นายสมทรง มาพันธ์	089-2641756
2	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปไหมอ่อน	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	3	ทุ่งหัวช้าง	47	503125	1990124	นายพธนา ชมาศ	081-0279884
3	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรอินทรีย์	ศูนย์เรียนรู้ครัวสุขภาพพืช/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	3	ทุ่งหัวช้าง	47	501832	1990200	นายสมทรง มาพันธ์	089-2641756
4	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ลำไย) ตำบลทุ่งหัวช้าง	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	8	ทุ่งหัวช้าง	47	504086	1991628	นายปฐม รัตนหอ	081-9925374
5	การผลิตลำไยคุณภาพ	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	1	ตะเียนโน้	47	501541	2005466	นายวิรัช นันทน้อย	095-4860992
6	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลตะเียนโน้	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	2	ตะเียนโน้	47	501176	2000577	นายฤทธิส วิชัย	088-287351
7	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	2	ตะเียนโน้	47	501226	2000136	นายเกษตร บางกรามนั้	098-7905776
8	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	2	ตะเียนโน้	47	501334	2001055	นายภาณุตา แสนประมา	061-3327891
9	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปข้าว	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านการเกษตร	5	ตะเียนโน้	47	503807	1997941	นายเจนณรงค์ ภาวสา	096-2820253
10	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสานบ้านป่าก่อ	ศูนย์เรียนรู้ครัวสุขภาพพืช/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	10	ตะเียนโน้	47	501627	2002840	นายเอกพร หล้าแก้ว	081-0329766
11	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	11	ตะเียนโน้	47	502038	1997137	นายวิภาดา สุภาชัย	062-5310346
12	ศูนย์เรียนรู้ด้านเกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ครัวสุขภาพพืช/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	11	ตะเียนโน้	47	502538	1997430	นายณัธติ์ อุกอ้น	087-0029040
13	ศูนย์ข้าวชุมชน	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	12	ตะเียนโน้	47	502961	1998237	นายวรรณ นิคคอก	090-2560913
14	การผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	4	บ้านม่วง	47	507268	1974703	นายจรศักดิ์ ศักดิ์ทอง	085-2426165
15	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	6	บ้านม่วง	47	504864	1975089	นายสุภร ฟิลิปปู	089-5537971
16	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลบ้านม่วง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	8	บ้านม่วง	47	505650	1976969	นายประจักษ์ ไชยเดช	087-185086
17	ศูนย์เรียนรู้การผลิตลำไยคุณภาพ (นอกฤดู)	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	8	บ้านม่วง	47	506261	1979062	นายพยพล จวานันท์	089-0211479
18	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	9	บ้านม่วง	47	509254	1976748	นายจันทร์ตา เสง	093-2497781
19	ศูนย์เครือข่ายด้านการผลิตและจกซ์ขยายพันธุ์ข้าวสารบ้านม่วง	ศูนย์เรียนรู้ด้านพืชไร่	9	บ้านม่วง	47	507338	1975568	นายวิเศษ สันธิ์สูง	097-9373999